

**UCHWAŁA NR XXXIX/370/2022
RADY MIEJSKIEJ W KROTOSZYNIE**

z dnia 31 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2025.**

Na podstawie art.4¹ ust. 2 i ust.5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.), art. 10 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020r., poz. 2050 ze zm.) oraz art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r., poz. 559) Rada Miejska w Krotoszynie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Tracą moc:

- 1) Uchwała Nr XXXVII/336/2021 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 30 grudnia 2021 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta i Gminy Krotoszyn na 2022 rok
- 2) Uchwała Nr XXXVII/337/2021 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 30 grudnia 2021 roku w sprawie przyjęcia Gminnego programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na 2022 rok.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Krotoszyna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Anna Sikora

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA I GMINY KROTOSZYN
na lata 2022-2025.

I. WPROWADZENIE

Nadużywanie alkoholu, zażywanie substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki i dopalacze oraz uzależnienia behawioralne są poważnym problemem społecznym, który generuje szereg szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych. Należą do nich między innymi pogorszenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego, rozluźnienie lub rozpad więzi rodzinnych i międzyludzkich, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, wzrost przestępczości, wypadki drogowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Wzrastają również koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo. Waga tego problemu wymaga podejmowania działań zmierzających do zredukowania szkód z tym związanych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 jest dokumentem określającym działania, które będą realizowane przez Miasto i Gminę Krotoszyn w ramach zadań własnych, w obszarze profilaktyki uzależnień. Zadania programowe są w dużej mierze kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2025 stanowi podstawę do praktycznej realizacji zadań własnych gminy określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji osób uzależnionych od alkoholu w szczególności należy:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art.10 ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii realizacja zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii odbywa się w szczególności poprzez:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniami;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2025 wpisuje się także w zapisy aktów prawnych i innych programów na poziomie krajowym, wojewódzkim i regionalnym, ze szczególnym uwzględnieniem założeń Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 642), uwzględniając obszary działania w zakresie:

1. profilaktyki uzależnień, tj:

- Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom
- Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu)
- Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień
- Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności

zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego

- Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin
- Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
- Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich

2. Uzależnienia od alkoholu:

- Wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej
- Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD
- Wdrożenie w podstawowej opiece zdrowotnej procedury wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji wobec pacjentów spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie
- Zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu
- Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych

3. Uzależnienia od zachowań (uzależnienia behawioralne), tj.

- Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych, strony i poradni internetowej oraz telefonu zaufania

4. Uzależnienia od narkotyków, tj.

- Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest aktem prawnym uchwalanym przez radę gminy na okres nie dłuższy niż 4 lata i zawiera zadania koordynowane przez Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Krotoszynie. Zadania objęte Programem finansowane są ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

II. ŚRODKI FINANSOWE PROGRAMU

- 1) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii finansowany będzie z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) Plan wydatków programu w poszczególnych latach określany będzie dorocznie w uchwale budżetowej w dziale 851 – Ochrony zdrowia, rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz rozdział 85153 – Przeciwdziałanie narkomanii.
- 3) Środki finansowe niewykorzystane w danym roku kalendarzowym, przechodzą do działu Ochrona Zdrowia 851, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi, oraz rozdział 85153 – Przeciwdziałanie narkomanii na rok następny.

III. RAMY CZASOWE PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2025 obejmuje zadania przewidziane do realizacji w okresie od 1 stycznia 2022 do 31 grudnia 2025 roku. Większość ujętych w programie zadań stanowi kontynuację działań realizowanych w latach ubiegłych.

IV. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. Ustawa z dnia 29 lipca a 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
6. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
7. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.
9. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Krotoszyn 2030
10. Powiatowy i Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

V. CELE STRATEGICZNE I OBSZARY REALIZACJI PROGRAMU

Głównym celem realizacji programu jest w możliwie jak największym stopniu zapobieganie powstaniu nowych problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu i pozostałych substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi, w tym przede wszystkim ograniczenie związanych z tym zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży. Ponadto celem programu jest minimalizacja szkód zdrowotnych, zaburzeń życia rodzinnego

oraz zachowań przemocowych związanych ze spożywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2025 dostosowany jest do potrzeb i specyfiki Gminy. Uwzględnia lokalne możliwości jego realizacji i zaangażowanie instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką rozwiązywania problemów uzależnień, przeciwdziałania wykluczeniom społecznym, a także przeciwdziałania przemocy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2025 realizowany będzie w następujących obszarach:

- Profilaktyka uniwersalna – adresowana do wszystkich mieszkańców Gminy (dzieci, młodzieży, rodziców, osób dorosłych, kobiet w ciąży) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z uzależnieniami.
- Profilaktyka selektywna – adresowana do grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na występowanie szczególnych warunków życiowych, podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (np. dzieci alkoholików lub narkomanów, dzieci z domów dziecka, dzieci adoptowane, dzieci z pieczy zastępczej, młodzież, która „wypadła” ze szkoły, bezdomni itp.) jest ona dostosowana do specyficznych potrzeb grupy.
- Profilaktyka wskazująca – adresowana do grup lub osób, które wykazują pierwsze symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i niepokojące zachowania takie jak np.: częste wagary, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; jej celem jest redukcja czynników ryzyka obecnych w samej jednostce i w jej środowisku, nie jest to jednak jeszcze terapia.
- Terapia – obejmuje osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów terapeutycznych dla uzależnionych i współuzależnionych, programy ograniczające picie itp.
- Rehabilitacja – realizacja readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.
- Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej służącej realizacji programu.

Planowany wykaz zadań służących do realizacji celu głównego został przedstawiony w Rozdziale XIII.

VI. GRUPA DOCELOWA

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii skierowany jest do wszystkich mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn, ze szczególnym uwzględnieniem grup społecznych związanych z problemem uzależnień, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia.

VII. PODMIOTY REALIZUJĄCE

Realizatorami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn są:

- 1) Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Krotoszynie -pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

Do zadań Wydziału Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Krotoszynie należy:

- obsługa kancelaryjna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przyjmowanie wniosków o leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach pomocy w środowisku lokalnym,
- sporządzanie programów z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- koordynowanie realizacji programów z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- przygotowanie zmian w programie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- sporządzanie sprawozdań i analiz finansowo-rzeczowych z wykonania programów.

2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krotoszynie

Powołanie Komisji wynika z art.4¹ ust.3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm). Zgodnie z wyżej cytowanym artykułem w skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- inicjowanie przedsięwzięć w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym m.in. poprzez organizowanie kampanii społecznych,
- pomoc rodzinom osób uzależnionych (informowanie o możliwościach pomocy prawnej, psychologicznej, terapeutycznej, o istocie choroby alkoholowej i sposobach jej leczenia itd.),
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówkach lecznictwa odwykowego,
- prowadzenie postępowania w sprawach osób nadużywających alkoholu poprzez kierowanie ich na badanie przez biegłych specjalistów,
- kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,

- motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia terapii odwykowej,
- inicjowanie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- systematyczne podnoszenie, przez członków komisji, swoich kwalifikacji, poprzez udział w szkoleniach i konferencjach, z uwagi na pojawiające się wciąż nowe metody pracy i przepisy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krotoszynie w aktualnym składzie została powołana Zarządzeniem Nr 897/2020 Burmistrza Krotoszyna z dnia 1 grudnia 2020 roku.

- 3) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krotoszynie, a w szczególności Dział Wspierania Rodziny i ds. Uzależnień.
- 4) Pozostałe podmioty takie jak Poradnia Leczenia Uzależnień, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego, placówki oświatowe, straż miejska, policja itp, których działalność ma na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy.
- 5) Organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, wyłonione w konkursach ofert.

Każdy podmiot prawny funkcjonujący na terenie gminy Krotoszyn, którego działalność statutowa nie jest nastawiona na zysk, może ubiegać się o dotację na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Ponadto osobom mającym specjalistyczne wykształcenie w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień mogą być zlecane do realizacji w formie umowy zlecenia, zadania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

VIII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jej członkowie otrzymywać będą wynagrodzenie wg następujących zasad:

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych biorącym udział w posiedzeniach oraz pracującym w zespole motywująco-interwencyjnym przysługuje wynagrodzenie w wysokości 15% aktualnie obowiązującego wynagrodzenia minimalnego, wypłacanego raz w miesiącu, niezależnie od ilości posiedzeń Komisji w danym miesiącu;
2. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pracującym w zespole kontrolującym punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 17% aktualnie obowiązującego wynagrodzenia minimalnego, wypłacanego raz w miesiącu, niezależnie od ilości posiedzeń Komisji w danym miesiącu,
3. Potwierdzeniem uczestnictwa w posiedzeniach i pracach zespołów jest lista obecności, która stanowi podstawę do dokonania wypłaty wynagrodzenia.
4. W przypadku uczestnictwa w posiedzeniach sądu w przedmiocie zobowiązania do leczenia odwykowego, szkoleniach lub konferencjach członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje zwrot kosztów przejazdu na zasadach analogicznych jak określone w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

IX. RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY KROTOSZYN

Zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, oraz maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn określone zostały w Uchwałach Rady Miejskiej w Krotoszynie.

Zgodnie z uchwałą Nr LIII/421/2018 z dnia 28 czerwca 2018 roku miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych muszą być zlokalizowane tak, aby w najbliższej okolicy punktu sprzedaży napojów alkoholowych, w rozumieniu art. 2¹ ust.1 pkt 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz w strefie 40m od niej nie znajdowały się: szkoły oraz inne zakłady i placówki oświatowo-wychowawcze, opiekuńcze a także kościoły i kaplice.

Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn określa Uchwała Nr LIII/422/2018 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 28 czerwca 2018. Limity liczby zezwoleń z podziałem na odpowiednie kategorie przedstawia tabela poniżej:

Tabela 1: Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z uchwałą

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5% oraz na piwo	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18%	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18%
Z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	120	120	120
Z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	60	60	60
OGÓŁEM	180	180	180

Źródło: Wydział Promocji i Współpracy UM Krotoszyn

W chwili obecnej wyznaczone w Uchwale Nr LIII/422/2018 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 28 czerwca 2018 limity liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystane są przeciętnie w 58%. Szczegółowe dane na temat liczby ważnych zezwoleń według stanu na listopad 2021r przedstawiają się następująco:

Tabela 2: Liczba ważnych zezwoleń według stanu na listopad 2021r.

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5% oraz na piwo	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18%	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18%
Z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	79/120	72/120	77/120
Z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	45/60	18/60	23/60
OGÓŁEM	124	90	100

Źródło: Wydział Promocji i Współpracy UM Krotoszyn

Wartość sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn w ostatnich latach 2017-2019 mieściła się przedziale 37-39 mln. złotych, z czego zdecydowaną większość stanowiła sprzedaż detaliczna z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży (94-95,5% wartości sprzedaży). Dawał się jednak zauważyć systematyczny wzrost wartości sprzedaży napojów alkoholowych w lokalach gastronomicznych.

W 2020 wartość sprzedaży wzrosła do poziomu około 40,6 mln. zł. Charakterystyczny jest też spadek sprzedaży z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży, co bez wątpienia można powiązać z zamknięciem lokali gastronomicznych z powodu pandemii COVID-19. Szczegółowe dane dotyczące wartości sprzedaży alkoholu w latach 2016-2021 przedstawiono poniżej.

Tabela 3: Wartość sprzedaży w 2020r. z podziałem na poszczególne kategorie napojów alkoholowych.

Typ sprzedaży	Wartość sprzedaży według rodzajów posiadanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu:			OGÓŁEM
	do 4,5% oraz piwo	powyżej 4,5% do 18%	powyżej 18%	
Z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	16.164.069,21	3.280.613,28	20.011.406,25	39.456.088,74
Z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	678.434,73	125.368,00	400.349,10	1.204.151,83
OGÓŁEM	16.842.503,94	3.405.981,28	20.411.755,35	40.660.240,57

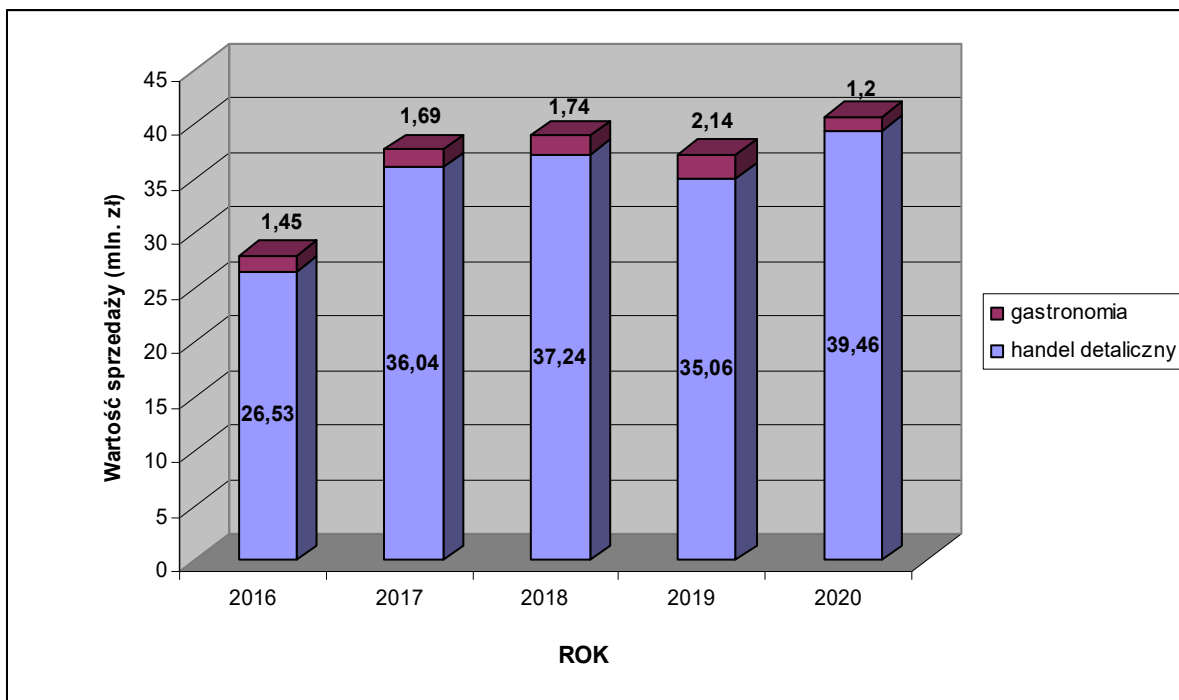
Źródło: Wydział Promocji i Współpracy UM Krotoszyn

Tabela 4: Wartość sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2016-2020r.

Rok/Typ sprzedaży	2016	2017	2018	2019	2020
Z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) (mln. zł)	26,53	36,04	37,24	35,06	39,46
Z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) (mln. zł)	1,45	1,69	1,74	2,14	1,20
OGÓŁEM	27,98	37,73	38,98	37,20	40,66

Źródło: Wydział Promocji i Współpracy UM Krotoszyn

Wykres 1: Wartość sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2016-2020r.

Źródło: Wydział Promocji i Współpracy UM Krotoszyn

X. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY KROTOSZYN

Alkoholizm i niejednokrotnie towarzysząca mu przemoc w rodzinie jest problemem społecznym, który stanowi poważne zagrożenie dla życia społecznego mieszkańców naszej Gminy. Podstawowym źródłem informacji na temat ich charakteru i skali są podmioty podejmujące na terenie Gminy Krotoszyn działania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie. Należą do nich między innymi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki leczenia uzależnień (Poradnia Leczenia Uzależnień i inne placówki zdrowia), Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego, Zespół Intedyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, Sąd Rejonowy, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz organizacje pozarządowe, klub abstynenta i grupy wsparcia AA i Al-anon, DDA.

1. Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie

Działania podejmowane przez Policję to głównie interwencje związane z konfliktami rodzinnymi z udziałem osób będących pod wpływem alkoholu i towarzyszącej temu przemocy domowej. Problemem są również naruszenia zakazu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, oraz zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Krotoszynie wynika, że w 2018 i 2019 roku odnotowano odpowiednio 468 i 541 interwencji domowych, zarejestrowano 30 i 33 sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu i po 60 ofiar przemocy domowej. W 2020 roku spadła zarówno ilość interwencji domowych do poziomu 292, jaki i ilość zarejestrowanych sprawców przemocy i ich ofiar. W latach 2019-2020 z inicjatywy funkcjonariuszy KPP założonych zostało odpowiednio 60 i 32 procedury „Niebieskiej Karty” dla rodzin dotkniętych problemem przemocy. W I półroczu 2021 roku liczba interwencji domowych osiągnęła liczbę 226, zarejestrowano 5 sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu oraz 20 ofiar przemocy, funkcjonariusze policji założyli 14 „Niebieskich Kart”. Przypuszczać jednak można, iż ze względu na sytuację wywołaną przez pandemię COVID-19, w tym m. in. ograniczenia w kontaktach i nauczanie zdalne wszystkim wiele przypadków przemocy domowej nie zostało ujawnionych.

W przeciągu analizowanych lat zauważyć można systematyczny spadek zatrzymanych nietrzeźwych kierowców oraz osób zatrzymanych do wytrzeźwienia lub doprowadzonych do miejsca zamieszkania. Trend ten zdaje się utrzymywać także w I połowie 2021 roku. Należy jednak wziąć pod uwagę, że na statystyki również wpłynąć mogły obostrzenia związane z trwającym stanem pandemii.

Tabela 5: Statystyki KPP w Krotoszynie za lata 2018-2021.

ROK	2018	2019	2020	2021 (I półrocze)
Ogólna liczba interwencji domowych, w tym liczba interwencji w związku z nadużywaniem alkoholu	468	541	292	226
Ilość sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	30	33	10	5
Ilość ofiar przemocy domowej	60	60	40	20
Ilość procedur „Niebieskiej karty” założonych przez policję	-	60	31	14
Ilość zatrzymanych nietrzeźwych kierowców, w tym rowerzystów	137 (brak danych nt. liczby rowerzystów)	122 (w tym 25 rowerzystów)	115 (w tym 14 rowerzystów)	56 (w tym 11 rowerzystów)
Ilość zatrzymanych do wytrzeźwienia w pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych KPP Krotoszyn	68	60	39	16
Ilość nietrzeźwych doprowadzonych do miejsca zamieszkania	-	63	63	44
Ilość kierowców prowadzących pod wpływem alkoholu	32	22	6	4
Ilość kolizji i wypadków pod wpływem alkoholu	18	16	36	18

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie.

2. Komenda Straży Miejskiej w Krotoszynie

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Krotoszynie w 2019 roku podejmowali 152 interwencje związane z alkoholem i nałożyli 119 mandatów karnych związanych z alkoholem. W roku 2020 roku znacznie spadła zarówno ilość interwencji, jak i pouczeń, oraz mandatów karnych nałożonych za wykroczenia związane ze spożywaniem alkoholu. W pierwszym półroczu 2021 ta tendencja spadkowa zdaje się utrzymywać, odnotowano : 10 interwencji, 7 mandatów karnych oraz 3 pouczenia.

Tabela 6: Statystyki Komendy Straży Miejskiej w Krotoszynie dot. interwencji zw. z problemami alkoholowym.

ROK	2019	2020	2021 (I półrocze)
Ogólna liczba interwencji związanych z alkoholem	152	43	10
Liczba dorosłych podejrzanych o przemoc w rodzinie w związku z nadużywaniem alkoholu	0	0	0
Ilość zatrzymanych do wytrzeźwienia w Izbie Zatrzymań lub doprowadzonych do miejsca zamieszkania	3	0	0
Ilość mandatów karnych za wykroczenia związane z alkoholem	119	36	7
Ilość pouczeń związanych z alkoholem	17	5	3

Źródło: Komenda Straży Miejskiej w Krotoszynie.

3. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie

Z informacji uzyskanych z Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie wynika, że w związku z alkoholem w 2019 roku w oddziałach szpitalnych hospitalizowanych było 11 osób, a w 2020 roku 2 osoby. W pierwszym półroczu 2021 roku były 2 takie osoby. W 2019 roku liczba pacjentów Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, będących pod wpływem alkoholu wyniosła 49 osób, w 2020 roku – 26 osób, a w I półroczu 2021 roku 18 osób. Wśród nieletnich przyjętych do szpitala w 2019 roku pod wpływem alkoholu było 7 osób, natomiast w 2020 nie odnotowano takich przypadków. W I półroczu 2021 roku na SOR trafił jeden nieletni pod wpływem alkoholu. W analizowanych latach nie zdarzyły się przypadki przyjęć ciężarnych kobiet pod wpływem alkoholu.

W 2021 roku miało miejsce jedno zatrucie alkoholem ze skutkiem śmiertelnym.

Tabela 6: Dane dotyczące hospitalizacji powiązanych z alkoholem.

ROK	2019	2020	2021 (I półrocze)
Liczba osób hospitalizowanych z powodu schorzeń związanych z alkoholem	11	2	2
Liczba pacjentów SOR będących pod wpływem alkoholu	49	26	18
Ilość zatruc alkoholem ze skutkiem śmiertelnym	0	0	1
Ile kobiet w ciąży, będących pod wpływem alkoholu przyjęto na oddział położniczy lub ilu kobietom udzielono pomocy na innym oddziale szpitalnym	0	0	0
Ilość nieletnich osób przyjętych do szpitala pod wpływem alkoholu	7	0	1

Źródło: SPZOZ w Krotoszynie

4. Poradnia Leczenia Uzależnień w Krotoszynie

Poradnia Leczenia Uzależnień w Krotoszynie zajmuje się pomocą osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin. Prowadzi między innymi psychoterapię uzależnienia od alkoholu, pomoc rodzinom osób uzależnionych od alkoholu, pomoc osobom współuzależnionym, a także działalność profilaktyczną, oraz konsultacje i poradnictwo w sytuacjach problemowych. Szczegółowe dane dotyczące działalności poradni zaprezentowano poniżej.

Tabela 7: Dane Poradni Leczenia Uzależnień za lata 2018-2021.

ROK	2018	2019	2020	2021 (I półrocze)
Liczba osób, które podjęły terapię w poradni w związku z problemem alkoholowym	108	120	102	44
Liczba osób, które nie ukończyły terapii w związku z problemem alkoholowym	40	38	26	18
Liczba osób, które ukończyły terapię w związku z problemem alkoholowym	25	22	15	8
Liczba osób współuzależnionych, które podjęły terapię .	70	92	74	42

Źródło: Poradnia Leczenia Uzależnień w Krotoszynie

5. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krotoszynie

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Krotoszynie udziela pomocy rodzinom zagrożonym lub dotkniętym problemem alkoholowym i osobom uzależnionym. Pomoc udzielana jest w oparciu o kontrakt socjalny, pracę socjalną, a w razie potrzeby przyznaje świadczenia w postaci zasiłków. Podopieczni Ośrodka borykający się z problemem alkoholowym kierowani są do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz na spotkania grupy Anonimowych Alkoholików.

Uzależnieniu od alkoholu towarzyszy często bezdomność. Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie zimowym udostępnia dla nich noclegownię przy ul. Kobylińskiej 10a w Krotoszynie.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Krotoszynie w 2020 roku objął pomocą okresową lub doraźną 735 rodzin, z czego 31 borykało się z problemem nadużywania alkoholu. Środki finansowe przekazane rodzinom z problemem alkoholowym w 2020 roku wyniosły 51.000,00 zł, co stanowiło 1,44% środków przeznaczanych przez MOPS dla rodzin potrzebujących. W związku z przemocą w rodzinie MGOPS objął pomocą 63 rodziny, procedura „Niebieskiej karty” objętych zostało 79 rodzin

W pierwszym półroczu 2021 roku pomocą objęto ogółem 434 rodziny, z czego 27 rodzin borykało się z problemem nadużywania alkoholu. W pierwszym półroczu 2021 roku MGOPS objął pomocą 4 rodziny w których występowała przemoc.

Tabela nr 8. Dane MGOPS Krotoszyn za lata 2018-2021.

ROK	2018	2019	2020	2021 (I półrocze)
Ogólna liczba rodzin objętych pomocą okresową lub doraźną	634	610	735	434
Liczba rodzin objętych pomocą w związku z problemem alkoholowym	73	56	31	27
Ilość środków finansowych przeznaczonych dla rodzin, w których występuje problem alkoholowy (w tys. zł)	45	90	51	10
Udział procentowy środków finansowych przeznaczonych dla rodzin, w których występuje problem alkoholowy w środkach przeznaczonych na pomoc okresową bądź doraźną dla rodzin ogółem	1,93	3,85	1,44	4,34
Liczba rodzin objętych pomocą w związku z występowaniem przemocy w rodzinie	10	71	63	4
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej karty”	68	71	79	24

Źródło: MGOPS w Krotoszynie

6. Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym w Krotoszynie

Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym w Krotoszynie przy ul. Mickiewicza 2 zazwyczaj jest pierwszym punktem kontaktu i źródłem informacji dla osób uzależnionych od alkoholu, oraz rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. Punkt działa od 1997, początkowo w bardzo ograniczonym zakresie, obecnie oferuje pomoc szeregu specjalistów. Dyżury pełnią w nim m.in: psycholog kliniczny - specjalista terapii uzależnień, pedagog resocjalizacji - instruktor terapii uzależnień i Certyfikowany Specjalista PARPA w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2019 roku w punkcie przeprowadzono 83 dyżury, podczas których przeprowadzono m.in. 47 rozmów motywujących, 190 rozmów utrwalających trzeźwość i 35 rozmów informujących o istocie choroby alkoholowej. Do 15 marca 2020 roku w Punkcie Konsultacyjnym przeprowadzonych zostało 17 dyżurów stacjonarnych, podczas których odbyło się 9 rozmów motywujących, 55 utrwalających i 14 informujących. Ze względu na stan zagrożenia epidemią Covid 19 od dnia 15 marca zgodnie z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działalność Punktu Konsultacyjnego ograniczona została do poradnictwa internetowego, porad mailowych i telefonicznych. Odbyło się 41 dyżurów telefonicznych, podczas których miało miejsce 207 rozmów związanych nie tylko z problematyką alkoholową. W pierwszym półroczu 2021 r. odbyły się 43 dyżury, łącznie 136 rozmów.

Tabela nr 9. Dane punktu konsultacyjnego nt. liczby i rodzaju rozmów/porad.

ROK	RODZAJ ROZMÓW		
	MOTYWUJĄCE	UTRWALAJĄCE	INFORMUJĄCE
2016	55	183	35
2017	43	202	44
2018	45	193	43
2019	47	190	35
2020 (dane do 15.03.2020)	9	55	14
2021 (dane za I półrocze)	32	77	27

Źródło: Punkt Konsultacyjny dla Osób Problemem Alkoholowym.

7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krotoszynie realizuje zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Na członkach komisji spoczywa przede wszystkim obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W 2020 roku do GKRPA wpłynęło 17 wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe. Wnioski kierowane były najczęściej przez rodziny osób uzależnionych i Policję, oraz MGOPS. Rozpatrzonych zostało w sumie 30 wniosków, z czego 13 dotyczyło osób zgłoszonych w latach poprzednich. Przeprowadzono 13 rozmów motywujących osoby uzależnione do leczenia odwykowego. Dwie spośród zgłoszonych osób dobrowolnie podjęły leczenie w zakładzie odwykowym, a 5 terapię w Poradni Leczenia Uzależnień. Do sądu skierowany zostało 1 wniosek o wydanie postanowienia zobowiązującego do leczenia odwykowego. Ponadto, w tym samym czasie Komisja skierowała 5 osób na badanie do biegłych sądowych w celu sporządzenia opinii psychiatryczno – psychologicznej w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania sposobu leczenia uczestnika postępowania.

Ponadto Gminna Komisja zaopiniowała 12 wniosków o wydanie pozwolenia na sprzedaż i/lub podawanie napojów alkoholowych.

Tabela nr 10. Dane dot. działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krotoszynie.

ROK	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość rozpatrywanych wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe	27	32	37	28	30
Liczba skierowań do biegłych sądowych	8	10	13	14	5
Liczba wniosków do o zastosowanie leczenia	5	6	10	11	1
Liczba osób skierowanych do poradni leczenia uzależnień	7	8	10	8	5
Liczba osób podejmujących dobrowolne leczenie w zakładzie odwykowym	5	5	3	2	2

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów w Krotoszynie.

8. Świetlice opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne.

W 2020 roku na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn działały cztery świetlice prowadzące pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży. Dwie z nich (Świetlica socjoterapeutyczna dla małych dzieci „GNIAZDO” oraz Świetlica socjoterapeutyczna Ośrodka Profilaktyki Środowiskowej) prowadzone są przez Stowarzyszenie Szansa, kolejne dwie funkcjonują (Młodzieżowa Pracownia Socjoterapii i Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL”) funkcjonują w ramach działu wsparcia rodziny MGOPS Krotoszyn. W świetlicach prowadzona jest praca wychowawcza zorientowana na działania, które mają pomóc dzieciom i nastolatkom ze środowisk defaworyzowanych, rodzin zagrożonych, bądź borykających się z problemem uzależnień, podjąć trafne decyzje dotyczące wyborów, określenia systemu wartości, samodzielności myślenia, zachowań asertywnych i umiejętność radzenia sobie z presją rówieśniczą, jak również ukazujące alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu. Prowadzona jest również akcja dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach.

XI. DIAGNOZA PROBLEMÓW NARKOTYKOWYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY KROTOSZYN

Narkomania to problemem społecznym, który stanowi poważne zagrożenie także dla społeczności mieszkańców naszej Gminy. Zażywanie narkotyków i innych substancji psychoaktywnych powiązane jest często z występowaniem przemocy w rodzinie, konfliktami z prawem, utratą pracy itp. Podstawowym źródłem informacji na temat skali i charakteru problemów związanych z narkomanią są jednostki takie jak Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, służby medyczne placówki oświatowe, a także instytucje podejmujące na terenie Gminy Krotoszyn działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie. Należą do nich między innymi Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Leczenia Uzależnień, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz organizacje pozarządowe.

1. Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie

Problemy wynikające ze stosowania środków odurzających czyli substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych potwierdzają informacje z Powiatowej Komendy Policji w Krotoszynie. W ramach działań własnych Komenda prowadzi ciągły monitoring stanu zagrożenia bezpieczeństwa na terenie gminy, co pozwala na wytyczanie obszarów, w których należy podjąć czynności zmierzające do ograniczenia niekorzystnych zjawisk związanych z problemem narkomanii.

Tabela 1: Statystyki KPP w Krotoszynie za lata 2018-2021.

ROK	2018	2019	2020	2021 (I półrocze)
Ilość popełnianych czynów zabronionych przez ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii	117	170	178	88
Liczba wszczętych postępowań w związku z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii	36	31	28	16
Liczba przypadków udzielania narkotyków innej osobie i udzielenia narkotyków w celu osiągnięcia korzyści majątkowej	78	143	135	75
Liczba przypadków posiadania narkotyków	39	25	43	13
Liczba przypadków nielegalnej uprawy (mak, konopie indyjskie)	0	2	4	1

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie

2. Komenda Straży Miejskiej w Krotoszynie

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Krotoszynie w latach 2018, 2019, 2020 i I półroczu 2021 roku nie podejmowali interwencji związanych z problemem narkomanii.

3. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie

Z informacji uzyskanych z Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie wynika, że w związku z narkotykami w 2018 roku w oddziałach szpitalnych hospitalizowane zostały 2 osoby, a w 2019 roku 1 osoba. W tym samym okresie na krotoszyńskich oddziałach z powodu schorzeń wywołanych spożywaniem dopalaczy przyjęta została jedna osoba w 2018 roku.

Tabela 2: Dane SPZOZ Krotoszyn.

ROK	2019	2020	2021 (I półrocze)
Liczba osób hospitalizowanych z powodu schorzeń związanych z narkotykami	2	1	0
Liczba osób hospitalizowanych z powodu schorzeń związanych z narkotykami	0	2	1

Źródło: SPZOZ w Krotoszynie

4. Poradnia Leczenia Uzależnień w Krotoszynie

Poradnia Leczenia Uzależnień w Krotoszynie zajmuje się pomocą osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin. Prowadzi między innymi psychoterapię uzależnienia od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomoc rodzinom osób uzależnionych, pomoc osobom współuzależnionym, a także działalność profilaktyczną oraz konsultacje i poradnictwo w sytuacjach problemowych. Zauważyć należy, iż w 2019 roku wzrosła liczba osób biorących udział w terapii zarówno w związku z problemem uzależnienia od narkotyków, jak i liczba osób współuzależnionych, wysoki poziom tych wskaźników utrzymał się również w 2020 roku, pomimo obostrzeń pandemicznych. Szczegółowe dane dotyczące działalności poradni zaprezentowano poniżej.

Tabela 3: Dane Poradni Leczenia Uzależnień za lata 2018-2021.

ROK	2018	2019	2020	2021 (I półrocze)
Liczba osób, które podjęły terapię w poradni w związku z uzależnieniem od narkotyków, dopalaczy itp.	15	26	22	12
Liczba osób, które nie ukończyły terapii w związku z uzależnieniem od narkotyków, dopalaczy itp.	10	17	5	7
Liczba osób, które ukończyły terapię w związku z uzależnieniem od narkotyków, dopalaczy itp.	3	4	2	3
Liczba osób współuzależnionych, które podjęły terapię .	70	92	74	42

Źródło: Poradnia Leczenia Uzależnień w Krotoszynie

5. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krotoszynie

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Krotoszynie udziela pomocy rodzinom zagrożonym lub dotkniętym problemem narkomanii i osobom uzależnionym. Pomoc udzielana jest w oparciu o kontrakt socjalny, pracę socjalną, a w razie potrzeby przyznaje świadczenia w postaci zasiłków.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Krotoszynie w 2019 roku objął pomocą okresową lub doraźną 610 rodzin, z czego 4 borykały się z problemem narkomanii. Środki finansowe przekazane rodzinom z problemem narkotykowym w 2019 roku wyniosły 3.000,00 zł, co stanowiło zaledwie 0,13% środków przeznaczanych przez MOPS dla rodzin potrzebujących. W związku z przemocą w rodzinie MGOPS objął pomocą 71 rodzin i założył taką samą liczbę „Niebieskich Kart”.

W pierwszym półroczu 2020 roku pomocą objęto ogółem 530 rodzin, z czego w 3 rodzinach występował problem z narkomanią. W pierwszym półroczu 2020 roku MGOPS objął procedurą „Niebieskiej Karty” 31 rodzin.

Tabela nr 4. Dane MGOPS Krotoszyn za lata 2018-2021.

ROK	2018	2019	2020	2021 (I półrocze)
Ogólna liczba rodzin objętych pomocą okresową lub doraźną	634	610	735	434
Liczba rodzin objętych pomocą w związku z narkomanią	3	4	5	4
Ilość środków finansowych przeznaczonych dla rodzin, w których występuje problem alkoholowy	2.000,00	3.000,00	9.000,00	3.000,00
Udział procentowy środków finansowych przeznaczonych dla rodzin, w których występuje problem alkoholowy w środkach przeznaczonych na pomoc okresową bądź doraźną dla rodzin ogółem	0,09	0,13	8,16	14,47
Liczba rodzin objętych pomocą w związku z występowaniem przemocy w rodzinie	10	71	63	4
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej karty”	68	71	79	24

Źródło: MGOPS w Krotoszynie

W ramach struktur Działu Wspierania Rodziny i ds. Uzależnień Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krotoszynie funkcjonuje Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii. Pomoc punktu kierowana jest do wszystkich członków rodziny borykającej się z problemem zażywania substancji psychoaktywnych: zarówno sama osoba uzależniona, jak i członkowie jej rodziny mają możliwość skorzystania z oferty pomocowej. Punkt zapewnia wsparcie terapeuty uzależnień i psychologa, prowadzi również działalność profilaktyczną.

Tabela nr 5. Dane MGOPS Krotoszyn za lata 2016-2020

ROK	2016	2017	2018	2019	2020
Porady	358	1605	1217	1348	1597*
Liczba osób korzystających	89	236	212	214	177
Uzależnienia/nadużywanie (marihuana, amfetamina, MDMA, NSP-dopalacze, uzależnienia behawioralne)	40	59	71	55	54
Problemy w rodzinie (problemy emocjonalne, współuzależnienie, samouszkodzenia, problemy wychowawcze)	40	141	110	136	123
Grupa ryzyka	9	36	31	23	-

* W tym 980 porad tradycyjnych, 519 porad telefonicznych i 98 online.

Źródło: Dział Wsparcia Rodziny i ds. Uzależnień MGOPS w Krotoszynie.

6. Świetlice opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne.

W 2020 roku na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn działały cztery świetlice prowadzące pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży. Dwie z nich (Świetlica socjoterapeutyczna dla małych dzieci „GNIAZDO” oraz Świetlica socjoterapeutyczna Ośrodka Profilaktyki Środowiskowej) prowadzone są przez Stowarzyszenie Szansa, kolejne dwie funkcjonują (Młodzieżowa Pracownia Socjoterapii i Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL”) funkcjonują w ramach działu wsparcia rodziny MGOPS Krotoszyn. W świetlicach prowadzona jest praca wychowawcza zorientowana na działania, które mają pomóc dzieciom i nastolatkom ze środowisk defaworyzowanych, rodzin zagrożonych, bądź borykających się z problemem uzależnień, podjąć trafne decyzje dotyczące wyborów, określenia systemu wartości, samodzielności myślenia, zachowań asertywnych i umiejętność radzenia sobie z presją rówieśniczą, jak również ukazujące alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu. Prowadzona jest również akcja dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach.

7. Diagnozowanie występujących w szkołach czynników ryzyka i czynników chroniących.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii w gminnym programie przeciwdziałania narkomanii uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących.

Zgodnie z treścią Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii szkoły z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn corocznie przeprowadzają diagnozę dotyczącą występujących w ich środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. Diagnoza ta dotyczy zarówno uczniów i nauczycieli, jak i rodziców. Przeprowadzana jest w każdym roku szkolnym, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego, a jej wyniki uwzględniane są przy konstruowaniu programu opiekuńczo-wychowawczego danej szkoły na rok następny. Przy sporządzaniu diagnozy analizowane są:

- **Czynniki chroniące** - przez które należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.
- **Czynniki ryzyka** – przez które należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

Rola jednostek oświatowych jest ogromna, ponieważ najskuteczniejszymi strategiami profilaktycznymi są te, które angażują zarówno szkołę, jak i rodzinę.

XII. LOKALNA DIAGNOZA ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH DLA MIASTA I GMINY KROTOSZYN

W 2021 roku przeprowadzona została diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych dla Miasta i gminy Krotoszyn. Badania ankietowe przeprowadzone zostały w trzech odrębnych grupach respondentów:

GRUPA I (dorośli mieszkańcy) obejmowała 500 osób w wieku powyżej 18 lat, w tym 247 mężczyzn i 253 kobiety. Badane osoby były zróżnicowane pod względem wieku, poziomu wykształcenia, czy miejsca zatrudnienia.

Skala spożywania alkoholu

- Spożywanie alkoholu zadeklarowała większość dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn, tj. 54%.
- Wśród nich, największy odsetek stanowią osoby, które przyznały się do problemu alkoholowego i wskazały, że spożywają go w sposób szkodliwy lub ryzykowny, czyli codziennie (13%) lub kilka razy w tygodniu (8%). Ponadto przynajmniej raz w tygodniu po alkohol sięga 11% badanych.
- Zdecydowany wzrost spożycia alkoholu przez siebie podczas trwającej sytuacji epidemiologicznej zadeklarowało aż 35% osób pijących, a co czwarty przyznał, że taka zależność raczej wystąpiła (26%).

Rodzaj spożywanego alkoholu

- Najpopularniejszym rodzajem alkoholu wśród pijących mieszkańców Gminy jest piwo, na które wskazała niemal połowa respondentów (48%) oraz wódka – 40%. Badani sięgają również po wino, likiery i alkohol własnej roboty, m.in. bimber.

Powody sięgania po alkohol

- Głównym powodem, dla którego dorośli mieszkańcy spożywają alkohol jest chęć lepszej zabawy (31%) oraz robią to dla towarzystwa (27%). Respondenci przyznali także, że piją alkohol z powodu jego smaku, w celu złagodzenia kaca oraz bez żadnych konkretnych przestąnek.

Ocena spożycia alkoholu na przestrzeni lat

- Jak zauważają dorośli mieszkańcy Gminy, skala picia alkoholu na jej terenie jest stała (35%), jednakże znaczny odsetek respondentów zauważa wzrost spożycia alkoholu w swoim środowisku lokalnym (29%).

Straty społeczne
w związku ze
spożywaniem
alkoholu

- Zebrany materiał badawczy wykazał, że znaczna część mieszkańców Gminy podejmuje się wykonywania swoich obowiązków służbowych będąc pod wpływem alkoholu. Do takiego zachowania przyznało się aż 20% spośród wszystkich respondentów, a części z nich zdarza się to regularnie.
- Alarmująca w Gminie jest również skala prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, bowiem co trzeci ankietowany spożywający alkohol przyznał się do takiego zachowania (33%), w tym 3% zdarza się to często, a 13% – sporadycznie.
- Należy również podkreślić, że problem spożywania alkoholu i prowadzenia pojazdów pod jego wpływem został również zauważony przez sprzedawców napojów alkoholowych, którzy potwierdzili przypadki kierowania po alkoholu (64%). Obecność i powszechność tego nagannego zjawiska potwierdzają również dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Krotoszynie.
- Należy szczególnie skoncentrować się na działaniach ukierunkowanych w stosunku do kobiet w ciąży, bowiem świadkiem spożywania alkoholu przez nie na terenie swojej miejscowości w ciągu ostatnich 12 miesięcy było aż 70% respondentów.

Opinia na temat
alkoholu

- Badania wykazały, że znikomy odsetek mieszkańców ma świadomość na temat szkodliwości picia alkoholu w ciąży na rozwój dziecka (42%), z kolei o nieszkodliwości alkoholi przekonanych jest 29% badanych, a brak wiedzy w tym zakresie dotyczy 29% ankietowanych.
- Wyniki uzyskane w badaniu dorosłych mieszkańców pod kątem opinii na temat alkoholu wskazują, że respondenci mimo powszechności licznych nagannych sytuacji na skutek alkoholu, nie zauważają potrzeby ograniczenia punktów sprzedaży – 39%. Zdaniem 20% badanych istnieje jednak konieczność ograniczenia liczby miejsc, gdzie można zakupić alkohol na terenie Gminy.
- Przeprowadzone badanie diagnozujące pozwala również wysunąć wniosek, iż znaczna część mieszkańców ma błędne przekonanie na temat korelacji problemu alkoholizmu i przemocy w rodzinie. 19% ankietowanych jest przekonanych, że przemoc dotyczy jedynie środowisk dotkniętych tym problemem, a kolejne 25% raczej tak uważa.

Skala narkomanii

- Do sięgania po narkotyki i dopalacze przyznał się alarmująco wysoki odsetek dorosłych mieszkańców gminy Krotoszyn, tj. 20%, w tym 5% podało, iż miało to miejsce wyłącznie 1 raz.
- Do okazjonalnego zażywania substancji psychoaktywnych, czyli kilka razy w roku przyznało się z kolei 4% badanych, natomiast codziennie po narkotyki lub dopalacze sięga 3% mieszkańców gminy Krotoszyn.
- W świetle odpowiedzi znaczącej części ankietowanych, którzy przyznali się do sięgania po narkotyki i dopalacze, pandemia COVID-19 miała negatywny wpływ na częstotliwość zażywania przez nich tych substancji. Przyznało to 45% z nich, a 25% osób po inicjacji narkotykowej trudno było jednoznacznie określić zmiany w spożywaniu narkotyków w dobie pandemii.

Rodzaj zawyżanych substancji

- Wyniki badania ankietowego wykazały, iż dorośli mieszkańcy gminy Krotoszyn najczęściej sięgają po środki nasenne (36%), jednakże dużą popularnością wśród osób po inicjacji narkotykowej cieszą się również: marihuana i leki zażywane w celu odurzenia się (po 17%), dopalacze (16%), kokaina (11%), ekstazy (10%) oraz mefedron (9%).

GRUPA II (środowisko dzieci i młodzieży) - w badaniu ankietowym wzięli udział uczniowie wszystkich szkół podstawowych z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn (od klasy IV wzwyż) i wszyscy uczniowie szkół ponadpodstawowych z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn. Łącznie wypełnionych zostało 3338 ankiet, 56% z nich przekazanych zostało przez uczniów szkół podstawowych, pozostałe 44% dotyczy uczniów szkół ponadpodstawowych. Pod względem płci 54% badanej grupy stanowiły dziewczynki, zaś 46% chłopcy.

Skala spożywania alkoholu

- Uzyskane w procesie badawczym odpowiedzi uczniów ze szkół znajdujących się na terenie gminy Krotoszyn wskazują, że po alkohol kiedykolwiek w życiu sięgnęło 44% badanych.
- Alkohol spożywało 18% uczniów ze szkół podstawowych oraz 77% respondentów uczęszczających do szkół ponadpodstawowych, natomiast mając na uwadze sytuację materialną rodzin ankietowanych można stwierdzić, że na wypicie alkoholu częściej decydują się osoby określające ją jako niekorzystną.
- Z przeprowadzonego badania wynika również, że spośród uczniów, którzy pili alkohol, znaczna część spożywała go kilkakrotnie (18%) lub wiele razy (13%). Do jednokrotnej próby spożycia alkoholu przyznało się 8% ankietowanych, natomiast 5% uczniów spożywa go regularnie.
- Niepokojące jest to, że 34% respondentów spośród tych, którzy spożywają alkohol, sięgnęło po niego więcej niż 2 razy w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie.
- W trakcie okresu izolacji, spowodowanego pandemią COVID-19, 10% uczniów spożywających alkohol częściej niż zwykle decydowało się na sięgnięcie po niego.

Rodzaj spożywanego alkoholu

- Najpopularniejszym rodzajem alkoholu wśród pijących małoletnich mieszkańców Gminy jest piwo, na które wskazała zdecydowana większość respondentów, tj. 83%. Badani sięgają również po inne alkohole jak wódka, szampan, czy wino.

Inicjacja alkoholowa

- Z przeprowadzonego badania wyłania się obraz wczesnej inicjacji alkoholowej, bowiem co trzeci uczeń spożywający alkohol sięgnął po niego w wieku 10-13 lat (31%), a 8% zrobiło to przed ukończeniem 10 roku życia.
- Z odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy można również określić główne sposoby pozyskania alkoholu przez dzieci i młodzież, do których należy bycie nim poczęstowanym (44%), samodzielny zakup (35%) oraz otrzymanie go do spróbowania od rodziców (24%).

Powody sięgania po alkohol

- Główną motywacją uczniów do spożycia alkoholu jest ciekawość, na którą wskazało 48% osób po inicjacji alkoholowej oraz chęć lepszej zabawy (41%). Wśród innych powodów respondenci wskazali również, że powodem wypicia alkoholu była presja środowiska oraz chęć bycia modnym (po 3%).

Reakcje rówieśników na odmowę wypicia alkoholu

- Pozytywnym wynikiem badania jest fakt, iż większość ankietowanych, którzy spożywali alkohol kiedykolwiek w życiu stwierdziła, że ich znajomi dobrze zareagowaliby na odmowę wypicia przez nich napoju alkoholowego. Jak zauważyło 67% odmowa spotkałaby się ze zrozumieniem i akceptacją, 7% stwierdziło, że ich koledzy byłiby pozytywnie zaskoczeni, a zdaniem 3% takie zachowanie zaimponowałoby im.

Opinia na temat alkoholu

- Alkohol jako łatwy do zdobycia ocenia połowa badanych (50%), natomiast w przypadku tylko uczniów szkół podstawowych jest to 35% grupy. Zdobycie napojów alkoholowych na terenie Gminy jako trudne ocenia z kolei 12% spośród wszystkich uczniów.
- Alarmująca wśród uczniów z gminy Krotoszyn jest ich niska świadomość na temat szkodliwości alkoholu. Za bardzo szkodliwy uznaje go 30% badanych, a szkodliwy – 35%, natomiast 35% jest błędnie przekonanych o jego niskiej szkodliwości lub też jego braku, co wskazuje na konieczność szerszej realizacji działań edukacyjnych w tym zakresie.

Skala sięgania po
narkotyki
i dopalacze

- Zebrany materiał badawczy wykazał, że po narkotyki, dopalacze lub inne substancje psychoaktywne sięgnęło 7% uczniów. Niemniej, wśród badanych ze szkół podstawowych jest to zaledwie 1% ankietowanych.
- W okresie 30 dni poprzedzających badanie kontakt z używkami takimi jak dopalacze i narkotyki miało 41% uczniów będących po inicjacji narkotykowej. Wśród nich 17% przyznało się do zażycia ich 5 razy i więcej.
- Podczas trwania izolacji spowodowanej COVID-19 po substancje psychoaktywne częściej niż zwykle sięgało 14% uczniów mających z nimi wcześniej kontakt. Pozytywny jest jednak fakt, że sytuacja epidemiologiczna w kraju i na świecie nie wpłynęła na zachowania większości uczniów w tym zakresie (75%).

Rodzaj zażywanych
substancji

- Najpopularniejszą substancją psychoaktywną wśród dzieci i młodzieży sięgającej po te środki w gminie Krotoszyn, podobnie jak ma to miejsce w całym kraju, jest marihuana lub haszysz, na którą wskazało 83% osób po inicjacji narkotykowej. Z przeprowadzonego badania wynika również, że uczniowie eksperymentują z różnymi substancjami, a liczne odpowiedzi padły na mefedron, amfetaminę, ekstazy, metamfetaminę, czy grzyby halucynogenne.

Inicjacja
narkotykowa

- Z przeprowadzonego badania możliwe jest wysunięcie alarmującego wniosku – po narkotyki i dopalacze sięgają mieszkańcy Gminy w bardzo młodym wieku. Jak wskazało 12% badanych po inicjacji narkotykowej, podczas pierwszego kontaktu z tymi substancjami miało 10-13 lat, natomiast 10% badanych miało wówczas mniej niż 10 lat.
- Z odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy można również określić w jaki sposób zdobywają oni nielegalne substancje. Uczniowie pierwszy kontakt z narkotykami lub dopalaczami mają, ponieważ są nimi częstowani przez swoich kolegów, zażywają je w gronie znajomych, a także dokonują zakupu od rówieśników lub osób, których nie znają osobiście. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdobycie narkotyków możliwe jest również poprzez zakup w Internecie, natomiast na uwagę należy mieć w szczególności fakt, iż osoby młode otrzymują takie środki również bez wyrażenia zgody i wiedzy o tym fakcie.

Powody sięgania po
narkotyki
i dopalacze

- Główną motywacją uczniów do spróbowania narkotyków lub dopalaczy jest ciekawość, na którą wskazała ponad połowa osób po inicjacji narkotykowej (51%) oraz chęć dobrej zabawy (41%). Wśród innych odpowiedzi respondenci podali także, że powodem ich decyzji była również chęć bycia modnym (5%) i presja środowiska (3%).

Opinia na temat
narkotyków
i dopalaczy

- Narkotyki są łatwe do zdobycia w opinii 12% badanych, a dopalacze według 9% ankietowanych. Zdobycie substancji psychoaktywnych na terenie Gminy jako trudne ocenia z kolei 21%, zarówno w przypadku narkotyków, jak i dopalaczy.
- Wśród uczniów szkół podstawowych narkotyki za łatwo dostępne uznało 5% grupy, natomiast dopalaczy – 4%.

Korzystanie
z urządzeń
elektronicznych

- Z zebranych w procesie badawczym danych wynika, że znaczna część uczniów korzysta z Internetu w celu przeglądania mediów społecznościowych. 42% respondentów przyznało, że robi to codziennie, 19% stwierdziło, że ma to miejsce bardzo często, a tylko 10% nie korzysta z Internetu w tym celu.
- Czas wolny korzystaniem z telefonu komórkowego wypełnia codziennie 35% ankietowanych, a co czwarty robi to bardzo często. W inny sposób czas wolny animuje sobie jedynie 3% badanych.
- Zaobserwowanym problemem jest również skala grania w gry komputerowe oraz na konsoli przez uczniów. Jak podało po 17% respondentów, zdarza się im to codziennie lub bardzo często, natomiast grami nie interesuje się 13% uczniów.

Hazard

- Problem hazardowy nie przybiera wśród uczniów znacznej skali, bowiem codzienne lub bardzo częste obstawianie gier na pieniądze zadeklarowało po 1% badanych. Czasami zdarza się grać w nie 5% uczniów, natomiast nigdy – 85% ankietowanych.

GRUPA III (sprzedawcy napojów alkoholowych) – 50 osób – 40 kobiet i 10 mężczyzn - trudniących się sprzedażą napojów alkoholowych. W grupie badanych największy odsetek stanowili respondenci pomiędzy 26 a 40 rokiem życia. Celem badania w tej grupie zawodowej było m.in. sprawdzenie dostępności alkoholu dla osób nieletnich i będących w stanie nietrzeźwości. Istotna jest też ich opinia w ocenie skali uzależnienia od alkoholu, szczególnie wśród osób młodych.

Ocena spożycia
alkoholu na
przestrzeni
ostatnich lat

- Problem spożywania alkoholu w Mieście i Gminie Krotoszyn zdaniem większości sprzedawców uczestniczących w badaniu jest stały (29 osób), jednakże część z nich dostrzega intensyfikację tego problemu (7 osób). W związku z tym konieczne jest podejmowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych dla ogółu mieszkańców Gminy.

Sprzedaż napojów
alkoholowych
osobom
niepełnoletnim

- Większość badanych potwierdziła, że na terenie Miasta i Gminy dochodzi do prób zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie (36 osób). Jedynie 8 badanych stwierdziło, iż w ich sklepie nigdy nie miały miejsca próby zakupu alkoholu przez osoby małoletnie.
- Z deklaracji badanych wynika, że w Gminie dochodzi do przypadków podania alkoholu osobom niepełnoletnim – do takich praktyk przyznało się 6 respondentów, a 4 nie było pewnych czy zdarzyła im się sytuacja, gdy podali alkohol osobie poniżej 18 lat.
- Warto zwrócić uwagę jednak na fakt, że nie wszyscy sprzedawcy pytają o dowód osobisty klienta w przypadku braku pewności co do jego pełnoletniości – prawidłową reakcję zadeklarowało 18 respondentów twierdząc, że robią to każdorazowo, jednakże 24 osoby dokonały wielokrotnych kontroli, 7 osób zrobiło to kilka razy, a 1 respondent przyznał się, że nie robi tego nigdy.
- Pozytywnym wnioskiem z badania przeprowadzonego wśród osób pracujących w punktach sprzedaży alkoholu jest fakt, iż większość pracowników punktów sprzedaży alkoholu nie decyduje się na podanie go w przypadku, gdy nieletnia osoba deklaruje jego zakup dla rodziców (41 osób).

Sprzedaż
papierosów
osobom
niepełnoletnim

- Sprzedawcy napojów alkoholowych udzielili bardzo zbliżonych odpowiedzi na pytanie dotyczące kwestii sprzedaży papierosów osobom niepełnoletnim w ich miejscowości – 42 respondentów stwierdziło, że takie sytuacje nie mają miejsca, 5 kolejnych badanych nie było pewnych, a 3 osoby przyznały, że umożliwiają zakup wyrobów tytoniowych osobom niepełnoletnim.

Prowadzenie
pojazdu pod

- Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród osób pracujących w punktach sprzedaży i podawania napojów

wpływem alkoholu

alkoholowych wykazały, że na terenie Gminy dochodzi do sytuacji, gdy osoby nietrzeźwe decydują się na prowadzenie pojazdu, co potwierdziły odpowiedzi większości badanych – 32 osoby.

Sprzedaż alkoholu
osobom
nietrzeźwym

- Większość sprzedawców biorących udział w badaniu jest zgodnych co do tego, że w ich Gminie osoby nietrzeźwe podejmują próby kupna napojów wysokoprocentowych (37 osób).
- Pozytywnym wnioskiem z badania jest fakt, iż mimo podejmowanych prób zakupu alkoholu przez osoby pod wpływem, sprzedawcy nie decydują się na jego podanie (40 osób). Do takiego zachowania przyznało się jednak 10 osób, w tym 1 osoba podaje go za każdym razem. Można zatem stwierdzić, że problem nie przybiera znacznych rozmiarów, ale ze względu na mające miejsce w Gminie incydenty oraz ciągłą rotację pracowników punktów należy podejmować stałe działania edukacyjne wśród sprzedawców na temat odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.

XIII. DZIAŁANIA PLANOWANE W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I
ROZWIĄZYWANIA PRBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2022-2025, ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI

**A. Działania realizowane na podstawie art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i
przeciwdziałaniu alkoholizmowi**

**1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych
od alkoholu**

Cel działań:

Zmniejszenie skutków degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) finansowanie świadczenia pomocy w zakresie poradnictwa wobec osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin w ramach działalności punktu konsultacyjnego przy ul. Mickiewicz 2 Krotoszynie,
- 2) organizacja wyjazdowych warsztatów terapeutycznych przeciwdziałania nawrotom choroby alkoholowej dla osób utrzymujących abstynencję (uczestnicy grup AA),
- 3) prowadzenie grupy rozwoju osobistego dla osób uzależnionych od alkoholu przez terapeutów uzależnień w Poradni Leczenia Uzależnień w ramach ponadpodstawowego programu terapii,
- 4) prowadzenie grupy terapeutycznej dla dorosłych dzieci alkoholików (DDA) w Poradni Leczenia Uzależnień,
- 5) podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności związanych z przyjmowaniem i realizacją wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego względem osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu (zebranie i opracowanie dokumentacji wymaganej przy kierowaniu wniosków do Sądu Rejonowego w Krotoszynie),
- 6) finansowanie kosztów biegłych wydających opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób, wobec których skierowane będą wnioski do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego oraz ponoszenie kosztów sądowych,
- 7) finansowanie szkoleń i udziału w warsztatach i konferencjach dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie,
- 8) współpraca z lokalnymi mediami w zakresie informowania o formach i sposobach pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz doświadczającym przemocy w rodzinie,
- 9) Współpraca ze Środowiskowym Centrum Zdrowia Psychicznego w Krotoszynie.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

Cel działań:

Zmniejszenie liczby i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego na skutek problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) dofinansowanie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w obszarze pomocy rodzinom, w których występuje przemoc domowa, problemy alkoholowe i sytuacje kryzysowe (pomoc psychologiczna, terapeutyczna, praca ze sprawcami przemocy domowej oraz z osobami doświadczającymi przemocy itp.),
- 2) realizacja i dofinansowanie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) finansowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień oraz sytuacji kryzysowych w placówce pomocy społecznej poprzez wsparcie psychologiczne,
- 4) prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjno-informacyjnych kierowanych dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin,
- 5) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w zakresie procedury "Niebieska Karta",
- 6) upowszechnianie wiedzy na temat FAS (Alkoholowy Zespół Płodowy) i FASD (spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych) poprzez szkolenia grup zawodowych oraz młodzieży,
- 7) podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze pomagania ofiarom i sprawcom przemocy domowej poprzez udział w szkoleniach, kursach doszkalcających itp.,
- 8) zakup materiałów edukacyjnych i niezbędnego wyposażenia dla placówek zajmujących się udzielaniem pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

Cel działań:

- wykształcenie/nabycie kompetencji społecznych;
- kształtowanie postaw proabstynenckich wśród dzieci i młodzieży,
- podniesienie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży;
- zmniejszenie ilości alkoholu wypijanego przez młodzież;

- zmniejszenie ilości osób sięgających po narkotyki i pozostałe substancje psychoaktywne;
- ograniczenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) dofinansowanie zajęć oraz programów profilaktycznych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży na poziomie profilaktyki uniwersalnej o potwierdzonej skuteczności ujętych w systemie programów rekomendowanych (Szkoła dla rodziców, Debata, Archipelag Skarbów, Unplugget itp.),
- 2) prowadzenie zajęć profilaktycznych oraz dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych (świetlice socjoterapeutyczne prowadzone przez Stowarzyszenie "Szansa" i działające w ramach działu wsparcia MGOPS),
- 3) poprawa bazy lokalowej placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży,
- 4) udział w ogólnopolskich kampaniach mających na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz bezpiecznych zachowań,
- 5) organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z programem profilaktycznym, socjoterapeutycznym lub elementami profilaktyki zdrowotnej,
- 6) zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie skierowanych dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych,
- 7) dofinansowanie prowadzenia działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących szkód zdrowotnych prowadzonych metodą harcerską (Hufiec Krotoszyn),
- 8) podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą poprzez udział w szkoleniach, kursach doszkalcących itp.
- 9) organizowanie lokalnych kampanii społecznych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

Cel działań:

Tworzenie bazy materialnej i organizacyjnej dla realizacji programów rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) finansowanie działalności Klubu Abstynenta "Tolerancja" przy ul. Mickiewicza 2 w Krotoszynie,
- 2) przeprowadzenie niezbędnych napraw, robót remontowych i zakup wyposażenia dla miejsc przebywania dzieci i młodzieży oraz osób uzależnionych od alkoholu,
- 3) wsparcie finansowe działalności placówek leczenia uzależnień.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy, promocji i warunków sprzedaży napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

Cel działań:

Przestrzeganie przepisów ustawy w zakresie zakazu reklamy napojów alkoholowych, ograniczeń sprzedaży nieletnim, nietrzeźwym oraz na kredyt i pod zastaw.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) kontrole w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (członkowie Gminnej Komisji, policja, straż miejska),
- 2) w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy podejmowanie odpowiednich interwencji.

6. **Inne zadania z dziedziny profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które nie zostały ujęte w programie, a mogą okazać się niezbędne do zwiększenia skuteczności oddziaływań w tej dziedzinie.**

B. Działania realizowane na podstawie art.10 ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

1. **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem**

Cel działań:

Zmniejszenie skutków degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.

Zadanie to realizowane będzie poprzez działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii ul. Młyńska 2b w Krotoszynie (motywowanie do podjęcia leczenia, informowanie o możliwościach leczenia itp.)

2. **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej**

Cel działań:

Zmniejszenie liczby dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego na skutek problemów narkomanii.

Zadanie to realizowane będzie poprzez: zapewnienie rodzinom pomocy psychologicznej i terapeutycznej w punkcie wsparcia – Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii (praca z rodzicami, wspieranie ich w problemach dzieci i innych członków rodziny itp.)

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży

Cel działań:

- zmniejszenie liczby osób sięgających po narkotyki i inne środki psychoaktywne;
- zmniejszenie liczby nowych przypadków uzależnień;
- ograniczenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanego sięganiem po narkotyki.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) udzielanie wsparcia psychologicznego osobom uzależnionym oczekującym na przyjęcie do ośrodka leczenia uzależnień od środków psychoaktywnych – Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii;
- 2) zapewnienie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej, udzielanie konsultacji, porad, interwencji oraz motywowania do zmiany stylu życia osób eksperymentujących z narkotykami, dopalaczami itp.
- 3) finansowanie programów profilaktycznych o charakterze edukacyjnym dla dzieci, młodzieży i dorosłych w szkołach podstawowych;
- 4) udzielanie pomocy wychowawczej i socjoterapeutycznej dla dzieci z grupy ryzyka poprzez ich udział w zajęciach świetlicowych (alternatywne formy spędzania czasu wolnego);
- 5) poprawa bazy lokalowej placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży;
- 6) udział w kampaniach mających na celu informowanie o istocie uzależnień od narkotyków i dopalaczy;
- 7) organizowanie szkoleń, narad podnoszących kompetencje osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii;
- 8) zakup materiałów edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii

Cel działań:

Tworzenie bazy materialnej i organizacyjnej dla realizacji programów przeciwdziałania narkomanii.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, zwłaszcza poprzez ofertę placówek wsparcia;
 - 2) organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka.
 - 3) współpraca z lokalnymi mediami w zakresie informowania o formach i sposobach pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin w zakresie narkomanii.
5. **Inne zadania z dziedziny profilaktyki i przeciwdziałania problemom narkomanii, które nie zostały ujęte w programie a mogą okazać się niezbędne do zwiększenia skuteczności oddziaływań w tej dziedzinie.**

XIV. SPODZIEWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) wzrost świadomości mieszkańców gminy o możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy,
- 2) uświadomienie zdrowotnych i społecznych skutków nadużywania alkoholu, narkomanii i uzależnień behawioralnych.
- 3) wzrost liczby młodych osób zaangażowanych w propagowanie zachowań abstynenckich, oraz zdrowego stylu życia bez używek.
- 4) zmniejszenie naruszeń prawa na rynku alkoholowym.

XV. SPOSÓB KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2025, przedstawiany Radzie Miejskiej w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego raport dotyczy.
- 2) Informacja roczna z realizacji działań wynikających z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w formie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom - przesyłany w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

UZASADNIENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy, podobnie jak zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Dotychczas zadania wynikające z powyższych ustaw realizowane były na podstawie dwóch uchwalanych corocznie odrębnych programów, tj .Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Dzięki realizacji działań wynikających z wyżej wymienionych programów udało się stworzyć na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn system wszechstronnej pomocy dla wielu grup odbiorców, na różnych etapach zagrożenia problemami alkoholowymi i narkomanii, obejmujący dzieci i młodzież, osoby uzależnione i ich rodziny, oraz osoby doświadczające przemocy domowej.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, z dniem 31 marca 2022 tracą moc Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, a zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom (w tym także behawioralnym) realizowane będą na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2025.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2025 uzyskał pozytywną opinię Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krotoszynie oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krotoszynie.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

I Zastępca Burmistrza

mgr Ryszard Czuske